

MERNİS UYGULAMA YÖNETMELİĞİ
(15/06/2005 GÜNLÜ VE 25846 SAYILI RESMİ GAZETEDE YAYIMLANARAK YÜRÜRLÜĞE GİREN
BAZI YÖNETMELİKLERİN YÜRÜRLÜKTEN KALDIRILMASINA DAİR YÖNETMELİKLER İLE
YÜRÜRLÜKTEN KALDIRILMIŞTIR.)

(Resmi Gazete ile Neşir ve İlam:17.03.1983 Sayı:17990)

BİRİNCİ BÖLÜM

GENEL HÜKÜMLER

Amaç

Madde 1- Bu yönetmeliğin amacı, nüfus kayıtlarının bilgi işlem ortamına geçirilmesi ve nüfus hizmetlerinin bu sisteme göre düzenlenip yürütülebilmesi için saptanan esas ve usullere işbirliğinin denemesi ve ülke çapında uygulamaya geçişin bağlanmasıdır.

Kapsam

Madde 2- Bu Yönetmelik öncü, pilot Bölge Deneme Uygulamaları ile genel uygulamaya geçişte yapılacak iş ve işlemlerle, amaca uygun olarak gerekli bilgilerin toplanmasına ilişkin hükümleri kapsar.

Tanımlar ve Kısaltmalar

Madde 3- Bu yönetmelikte geçen;

Bakanlık: İçişleri Bakanlığını;

Genel Müdürlük;Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğünü,

MERNİS:Merkez Nüfus İdaresi Sistemini,

Kütük:Nüfus kayıtlarının veya kişiyle ilgili diğer bilgilerin bulunduğu ortamı,

Bİ Çıktısı: Verilen bilgilerin programlara uygun bir şekilde işleme tabi tutulduktan sonra bilgisayar yazım ünitelerinden elde edilen belgeleri,

İdari Birim: 442 Sayılı Köy Kanunu hükümlerine tabi tüzel kişiliği haiz köylerle 1580 Sayılı Belediye Kanununun 8 inci maddesine göre kurulmuş mahalleleri VGF: veri Giriş Formu,

Bİ:Bilgi İşlemi,

BS:Bilgisayarı,

İfade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

MERNİS'İN GENEL UYGULAMAYA KONULUŞ AŞAMALARI

Deneme ve Genel Uygulamaya Geçiş

Madde 4- Nüfus Hizmetlerinin MERNİS'e göre yeniden düzenlenmesi ve bu sisteme göre bütün yurtda uygulamaya konulması. Öncü ve Pilot Bölge Deneme uygulamaları ile genel uygulamaya geçiş olmak üzere üç aşamada gerçekleştirilir.

Öncü Uygulama

Madde 5- Bakanlıkça seçilecek bir ilçede, nüfus kayıtlarının ve kişilerden alınacak bilgilerle nüfus olaylarının Bİ ortamına geçirilmesinde uygulanacak yöntemlerin ve hazırlanan bilgisayar programlarının denenmesi, uygulama esnasında görülen eksiklik ve aksaklıkların tamamlanması, düzeltilmesi ve ihtiyaçlarının tam olarak saptanması amacıyla “Öncü Uygulama “ yapılır.

Pilot Bölge Uygulaması

a) Kişiyile ilgili diğer bilgiler

Kişinin dini, tahsil durumu, mesleği, adresi, sosyal güvenlik kuruluşlarından aldığı maaş, askerlik durumu, seçmenlik durumu ve bunlardaki değişiklikler ile Bakanlıkça gerekli görüşülecek diğer bilgiler.

b) Kişinin kaydına ulaşmayı ve kayıtlar arasında bağ kurmayı sağlayacak bilgiler.

Kişinin nüfusta kayıtlı olduğu ilçe ve idare birim, mensup olduğu ailenin kütük sıra numarası, kişinin o aile içindeki kayıt sıra numarası, yer değiştirme ve kayıt nakline ait bilgilerle aile bireyleri arasında bağ oluşturulacak diğer bilgiler.

Madde 6- Öncü uygulama sonunda geliştirilmiş BS programları ile verilen Bİ ortamına geçirilmesinde kullanılan yöntemleri daha geniş bir şekilde denemek ve işlerliğini saptamak amacıyla Bakanlıkça bir milyon nüfusu kapsayacak şekilde seçilecek il ve ilçelerde “Pilot Bölge Uygulaması” yapılır.

Genel Uygulamaya Geçiş

Madde 7- Öncü ve Pilot Bölge Uygulamalarında elde edilecek sonuçlara göre MERNİS’in bütün yurtta uygulamaya konulması kararı verilir. Bu karar tarihinden Genel müdürlükçe tespit edilecek öncelik sırasına göre, bütün nüfus kayıtlarının Bİ ortamına geçirilmesine kadar geçen süre “geçiş” dönemidir”.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

TEMEL ESASLAR

Veri Giriş Formları

Madde 8- MERNİS’e bilgi verilmesi veya MERNİS’ten bilgi istenmesi, usulüne göre düzenlenmiş VGF ile yapılır. Nüfus mevzuatının öngördüğü tutanak ve bildirimler bu esasa göre yeniden düzenlenir ve zincirleme bir sıra numarası verilerek standart olarak bastırılır.

Standartlara uygun olmayan formlar kullanılmaz.

Bilgi İşlem Ortamına Geçirilen kayıtların Kontrolü

Madde 9- Bİ ortamına geçirilen kayıtlar kontrol edilir.

Kontrol, veri kayıt makine ve personel sayısı yeterli olduğu takdirde, bilgilerin iki defa bilgi işlem ortamına kodlanması sureti ile yapılır.

Personel ve makine sayısı yeterli olmadığı takdirde gözle kontrol yapılır. Bİ ortamına geçirilen kayıtların kesin olarak doğruluğu saptanıncaya kadar kontrol işlemi sürdürülür

Nüfus Cüzdanları

Madde 10- Nüfus cüzdanları Bİ çıktısı olarak hazırlanır. Öncü ve pilot bölge uygulamalarında denendikten sonra kesin şekli verilir.

MERNİS’e göre hazırlanmış nüfus cüzdanlarının uygulamaya konulacağı tarih ve mevcut nüfus cüzdanlarının değiştirilme esas ve usulleri Bakanlıkça tespit edilerek ilan edilir.

Bİ Ortamında Tutulacak Nüfus Kütükleri

Madde 11–Bİ ortamındaki nüfus kütükleri, 1587 Sayılı nüfus kanununda ön görülen sisteme uygun olarak, aile ve nüfusta kayıtlı olduğu yer esaslarına göre tutulur ve yürütülür.

Bİ ortamındaki nüfus kütükleri aşağıdaki bilgileri kapsar.

a) Kişisel hale ilişkin bilgiler

Kişinin T.C. kimlik numarası, cinsiyeti, adı ve soyadı, baba ve ana adı ve soyadları, doğum tarihi ve yeri, nüfusa kaydolduğu tarih, kayıt şekli, evlenme, boşanma, ölüm, evlat edinme, evlilik dışında doğan çocukların tanınması, nesep düzeltilmesi ve kişisel halle doğrudan ilgili diğer bilgilerle bunlara ilişkin işlem ve dayanak belgelerinin bulunmasına ilişkin kod numaraları,

b) Kişiyile İlgili Diğer Bilgiler.

Kişinin dini, tahsil durumu, mesleği, adresi, sosyal güvenlik kuruluşlarından aldığı maaş, askerlik durumu, seçmenlik durumu ve bunlardaki değişiklikler ile Bakanlıkça gerekli görülecek diğer bilgiler,

c) Kişinin kaydına ulaşmayı ve kayıtlar arasında bağ kurmayı sağlayacak bilgiler.

Kişinin nüfusta kayıtlı olduğu ilçe ve idari birim, mensup olduğu ailenin kütük sıra numarası, kişinin o aile içindeki kayıt sıra numarası, yer değiştirme ve kayıt nakline ait bilgilerle aile bireyleri arasında bağ oluşturacak diğer bilgiler.

İlçe Aile Kütükleri

Madde 12- İlçelerde tutulacak aile kütüklerinin, yazım hatalarını önlemek ve Bİ ortamında tutulan kütüklere tam uygunluk sağlamak bakımından, Genel Müdürlükçe Bİ çıktısı olarak düzenlenmesini sağlayacak usuller geliştirilip denir.

Elde edilecek sonuçların ışığında, nüfus mevzuatının öngördüğü esasları göre, ilçe nüfus kütüklerinin şekil ve kapsamı Bakanlıkça tespit edilir.

Geçiş Döneminde Nüfus Hizmetlerinin Yürütülmesi

Madde 13-Geçiş döneminde, nüfus kayıtlarının Bİ ortamına geçirilmesi bitirilen ilçelerde, Bakanlıkça saptanacak tarihten itibaren eski uygulanmaya son verilir ve hizmetlerin MERNİS sistemine göre yürütülmesine başlanır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Bİ Ortamında Nüfus Kütüklerinin Oluşturulması

Yöntem ;

Madde 14- Aile kütüklerindeki bilgilerin Bİ ortamına geçirilmesinde ara form kullanılır ancak, mümkün olduğu hallerde, ara form kullanılmadan doğrudan aile kütüklerinden de Bİ ortamına geçiş yapılabilir.

Nüfusla ilgili diğer bilgiler vatandaşlardan VGF ile toplanır.

Nüfus Kütüklerinin Taranması

Madde 15- Nüfus kütüklerinin taranması, kodlama işlemine başlamadan önce merkezde veya nüfus idarelerinde nüfus aile kütüklerinin gözden geçirilerek eksiklerinin tamamlanması, hataların düzeltilmesi ve aile bireyleri arasında bağ kurulmasına ilişkin işlemlerin yapılmasıdır.

Tarama esnasında;

- a) Ölmüş olanlar ile yer değiştirenlerin ölüm sütununu tescil yılı sütununun solunda bulunan boşluğa kırmızı kalemle "X çarpı" konulur.
- b) Aynı kütük sıra numarası altında kayıtlı aile bireylerinin ana ve baba isimleri kutularına ana ve babanın kayıt sıra numaraları yazılmak, karı kocanın adı kutusuna da 5 in karısı, 3 ün kocası gibi açıklama yapılmak suretiyle aralarında ayrıca bağ kurulur.
- c) Kütük ve birey sıra numaraları ve nüfus olayları kütük sıra numaralarındaki aksaklıklar ve noksanlıklar ile maddi hatalar düzeltilir.
- d) Nüfus aile kütüklerine geçirilmeleri gerektiği halde yazılmayıp dayanak belgesi üstünde kalmış olan ana-baba adı, doğum yeri, cinsiyet ve soyadı gibi bilgiler ile nüfus olaylarına ilişkin sütunlarda vukuat numaraları bulunduğu halde düşünceler bölümünde geldiği veya gittiği yer belli olamayan kayıtlar olanaklar ölçüsünde tamamlanır.

Kütükler üzerinde, bu yönetmelikte belirtilen istisnalar dışında her hangi bir şekilde işaret konulmaz.

Kodlama;

Madde 16- Bİ ortamına geçirilecek verilerin veya programların bilgisayarların kabul edeceği şekilde sembollerle gösterilmesi işlemine "kodlama"denir.

Nüfus kütük kayıtları ülke, il, ilçe isimleri ile bu yönetmelikte belirtilen diğer bilgiler kodlamanın konusunu teşkil eder.

Kodlama, bu amaç için teşkil edilip yetiştirilen personel vasıtasıyla yapılır. Personel sayısı ihtiyaca ve uygulamanın gelişme durumuna göre, Genel Müdürlükçe saptanır. Gerekli görüldüğünde nüfus idarelerine de kodlama görevi verilir.

Kodlama, işlenecek bilginin cinsine göre özel form üzerine yapılır.

Vatandaşlardan Nüfus Kütüklerine Geçirilecek Bilgilerin Toplanması

Madde 17- Bİ ortamında tutulacak nüfus kütüklerine geçirilecek öğrenim durumu, meslek ve sanat, askerlik durumu, sakatlıkları, mesken ve iş adresleri ve Bakanlıkça gerekli görülecek diğer bilgiler veri giriş formları (VGF) ile vatandaşlardan toplanır.

Vatandaşlardan bilgi toplanmasına ilişkin yöntemlerin tespiti, programların yapılması, köylere duyurulması, formların toplanıp tasnif edilerek merkeze gönderilmesine ilişkin bütün işlerle plan ve programlar, nüfus yazım yönetmeliği uyarınca kurulacak ilçe yazım kurulları tarafından hazırlanıp yürütülür.

Vali ve kaymakamlarca bu işler için Genel Nüfus Yazım Kanununun ve Yönetmeliği uyarınca yeterli sayıda personel görevlendirilir.

Aile Kütüklerindeki Bilgilerle Toplanan Verilerin Bİ ortamına Geçirilmesi

Madde 18- Vatandaşlardan VGF'lerle toplanan bilgiler kütük kayıtları ile arasında bağ kurulup kontrol edildikten sonra Bİ ortamına geçirilir. Bununla ilgili bütün çalışmalar Genel Müdürlükçe düzenlenir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

ÖNCÜ VE PİLOT BÖLGE UYGULAMALARININ YAPILMASI VE GENEL UYGULAMAYA GEÇİŞ

Öncü Uygulama Yapılması

Madde 19- Öncü uygulama yapılacak ilçe Genel Müdürlüğün önerisi üzerine Bakanlıkça seçilir.

Öncü uygulamaya seçilecek ilçeye ait aile kütük kayıtları ile vatandaşlardan toplanacak bilgilerin tamamen Bİ ortamına geçirilişinden itibaren üç ay süre ile hazırlanmış bilgisayar programları ve yeni sisteme göre bütün nüfus hizmetlerinin yürütülüşü denir. Sistemdeki eksiklik ve aksaklıkları düzeltilip Bİ programları geliştirilir.

Pilot Bölge Hazırlıkları ve Uygulamaların Başlatılması

Madde 20- Öncü uygulama devam ederken diğer yandan pilot bölge uygulaması yapılacak il ve ilçeler seçilerek gerekli hazırlıklar yapılır. Seçilecek il ve ilçelerin toplam nüfusunun bir milyondan az olmaması ve coğrafi, sosyal ve kültürel şartlarının değişik olmasına özen gösterilir.

Öncü uygulamadan, hazırlanan programların yeterince geliştirilmiş olduğunun anlaşılması üzerine Genel Müdürlüğün önerisi ve Bakanlığın onayı ile pilot bölge uygulamasına geçilir.

Pilot bölge uygulamasında bilgisayar programları ve uygulanan yöntemler daha geniş çapta tekrar denenerek bir aksaklık olup olmadığı araştırılır.

Pilot bölge uygulaması için seçilen ilçelere ait nüfus kütükleri Bİ ortamında tesis edildikten sonra uygulamaya dört ay devam ettirilir.

Yapılan değerlendirmeler sonucunda hazırlanan programların genel uygulamaya geçiş için yeterli olduğunun anlaşılması halinde Bakanlıkça genel uygulamaya geçiş kararı verilir ve ilan edilir.

ALTINCI BÖLÜM

ÇEŞİTLİ HÜKÜMLER

Koordinasyon ve İşbirliği

Madde 21- Öncü ve pilot uygulamaları sırasında MERNİS ile bilgi alış verişi yapacak Bakanlık ve Kamu Kurum ve Kuruluşları ile etkili bir koordinasyon ve işbirliği yapılır.

Bilgi alış verişine ilişkin yöntemler öncü ve pilot bölge uygulamalarında denir ve geliştirilir.

Personel Eğitimi

Madde 22- Öncü ve pilot bölge çalışmalarına başlamadan önce görev alacak nüfus personeli için eğitim programları hazırlanıp uygulanır.

Yürürlük

Madde 23- Sayıştay'ın İstişarı görüşü alınmış bu yönetmelik yayımı tarihinden itibaren yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 24-Bu yönetmelik hükümlerini İçişleri Bakanı yürütür.